

Federaal Memorandum 2014 - 2015

SABAM – ALGEMENE DIRECTIE
Aarlenstraat 75-77, 1040 Brussel
Tel.: +32 (0)2 286 82 65
contact@sabam.be

Inhoudstafel

Inhoudstafel	2
Inleiding - De scheppende kunstenaars dringend in het middelpunt van onze politieke bezorgdheid plaatsen.....	3
I. Context	5
1.1. De essentiële rol van de auteur in het creatieve proces.....	5
1.2. De nationale en internationale erkenning van het principe van het exclusieve recht van de auteur	5
II. De verwachtingen van SABAM	6
2.1. Bijdragen tot de positieve uitstraling van de Belgische auteurs.	6
2.2. De richtlijn inzake collectief beheer in overleg met SABAM omzetten in Belgisch recht	6
2.3. Het fiscale stelsel voor auteursrechten op 15% houden	7
2.4. Uitoefenen van het exclusief recht van de auteur op het internet	8
2.5. Het omzetten van de Europese richtlijn in verband met verweesde werken, met respect voor alle rechthebbenden en in overleg met SABAM	9
2.6. Zorgen voor een billijke vergoeding voor thuiskopie	9
2.7. De dialoog starten voor de betaling van auteursrechten en naburige rechten door de overheidsdiensten bij gebruik van muziek op de werkvloer.....	10
2.8. Behoud van het federale statuut van het auteursrecht en van het privé karakter van het beheer ervan	12
2.9. Het sociaalzekerheidsstelsel van de kunstenaars consolideren met inachtneming van alle kunstenaarscategorieën en hun rechtszekerheid waarborgen	12
2.10. Behoud van de culturele diversiteit.....	10
Bijlage 1 – SABAM: algemeen.....	16
1.1. Aard en doel.....	16
1.2. Missie	16
1.3. Visie	16
1.4. Waarden.....	16
1.5. Structuur, organen en werking.....	17
1.6. Kwaliteit, transparantie en deugdelijk bestuur	18
1.7. Controles.....	18
Bijlage 2 – De kerncijfers van SABAM	20
2.1. Overzicht.....	20
2.2. Uitgaven voor sociale, culturele en educatieve doeleinden.....	20
Glossarium	21

Inleiding - De scheppende kunstenaars dringend in het middelpunt van onze politieke bezorgdheid plaatsen

Stijn Coninx, Voorzitter

We leven in een wereld waarin de culturele en artistieke schepping alomtegenwoordig is, zonder dat we ons daarvan bewust zijn. Of we nu een abonnement hebben voor kabel-tv, surfen op het internet, een film opnemen op onze harde schijf, een feest of een straatbarbecue organiseren, de kans is groot dat we met het auteursrecht te maken krijgen.

Helaas wordt het auteursrecht, dat de hoeksteen van de creatie en de garantie van haar overleven is, hoe langer hoe meer ondermijnd door gebruikers die waarschijnlijk te veel gewoon zijn dat “alles gratis is” of door de access providers en grote operatoren, voorstanders van het “alles voor ons”-verhaal.

Christophe Depreter,
Algemeen Directeur

Auteursverenigingen zoals SABAM moeten tegenwoordig veel tijd en energie steken in het verantwoorden dat ze de door hen vertegenwoordigde leden verdedigen, erover waken dat het exclusieve recht van de auteurs niet geleidelijk uitgehold wordt, en bij de gebruikers aandringen op de verschuldigde vergoeding van de auteurs en scheppende kunstenaars, ook al heeft de wetgever het auteursrecht reeds lang bekrachtigd.

Daarnaast wordt de werking van de auteursverenigingen door de verschillende nationale wetgevingen gehinderd, zeker als er onvoldoende steun is van de politieke verantwoordelijken. Het wordt dringend en een must voor SABAM en haar 38.000 leden om in de Belgische staat een zekere bondgenoot te vinden.

Ten slotte heeft de verschuiving van een fysieke naar een virtuele markt, de druk van de grote internet- of telecomspelers samen met de juridische onzekerheid een echt gebrek aan evenwicht gecreëerd voor de scheppende kunstenaars. Terwijl zij nochtans bij de belangrijkste leveranciers van content horen. Tegelijkertijd blijft ook de internationale concurrentie om nieuwe markten binnen te rijden toenemen.

Zelfs al is het evident « dat je de vooruitgang niet kan tegenhouden », het is onze plicht om bewust en gevoelig te blijven voor de excessen die deze evolutie kan veroorzaken als ze niet correct omkaderd wordt.

SABAM ondersteunt de technologische en digitale innovaties ten volle, maar pleit ook sterk voor een aanpassing van het huidige systeem en de implementering van een transparant, stabiel en veilig juridisch kader dat rekening houdt met de specifieke kenmerken van de creatieve sector en dat gunstig is voor de scheppende kunstenaars.

De auteurs innoveren, verrijken en maken het dagelijkse leven niet alleen aangener met hun creaties, maar ze geven in de eerste plaats cultuur door, garanderen het behoud van de nationale identiteit, een vrije en democratische samenleving, en een voortdurend evoluerende beschaving.

De scheppende kunstenaar moet nu dringend in het middelpunt van de politieke bezorgdheid komen te staan. Op federaal niveau moet de richtlijn inzake collectief beheer in overleg met SABAM in Belgisch recht omgezet worden, hun belastingstelsel op 15% behouden blijven, hun

thuiskopievergoeding moet gegarandeerd worden, hun socialezekerheidsstelsel moet geconsolideerd worden en er moet bij iedereen gesensibiliseerd worden over hun rol en hun bijdrage.

Als SABAM één eis zou mogen stellen...

Het doel van die eis zou de essentie zijn van de opdracht die aan alle politieke vertegenwoordigers gedelegeerd wordt: zorgen voor een beter evenwicht tussen ieders belangen, in dit geval de auteurs, consumenten en de spelers van alle betrokken sectoren.

Het is echter duidelijk dat men eerst het principe van het exclusief recht van de auteur moet versterken in plaats van het proberen af te zwakken. Alleen zo is het mogelijk om deze essentiële doelstelling te bereiken: het behoud en de duurzaamheid van de culturele diversiteit die we allemaal wensen.

De winst moet ten goede komen aan iedereen, zeker aan hen die aan de oorsprong ervan liggen!

Veel leesplezier!

Stijn Coninx
Voorzitter

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Coninx', with a long horizontal stroke extending to the right.

Christophe Depreter
Algemeen Directeur

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Depreter', with a long horizontal stroke extending to the right.

I. Context

1.1. De essentiële rol van de auteur in het creatieve proces

De auteur – ook wel scheppend kunstenaar genoemd – ligt aan de basis van een belangrijk waarde scheppend proces.

Neem nu het voorbeeld van een schrijver. Door de vermogensrechten die hij op zijn werk heeft, kan hij met een uitgever onderhandelen over de voorwaarden voor publicatie van zijn literaire werk. De uitgever zal de auteur in vele gevallen een voorschot betalen en vervolgens het boek in de handel brengen. Daarna wordt de uitgeverij misschien benaderd door een filmproducent die interesse heeft in het scenario. De film wordt vervolgens in de bioscoop vertoond en later op dvd uitgebracht. Waarna hij ten slotte ook nog op televisie uitgezonden wordt. In elk stadium van die creatieve keten wordt er waarde gecreëerd.

Op die manier leveren de creatieve industrieën een grote bijdrage aan de Belgische economie, door hun omzet, investeringen, tewerkstelling en/of bruto toegevoegde waarde van het BBP.

Volgens gegevens van het BHIM en het EOB vertegenwoordigen de industrieën die veel gebruik maken van auteursrechten tot 4,2% van het BBP van de EU (dat bijna €510 miljard bedraagt), goed voor 9,4 miljoen jobs. De industrieën die intensief gebruik maken van intellectuele eigendomsrechten vertegenwoordigen tot 90% van de EU-handel met de rest van de wereld en het auteursrecht is een van de weinige sectoren die een positieve netto exportwaarde vertoont.

Door middel van zijn werk draagt een auteur bij tot de economische en culturele verrijking van heel de samenleving. Daarmee is hij een drijvende kracht achter een duurzame economische en culturele ontwikkeling.

1.2. De nationale en internationale erkenning van het principe van het exclusieve recht van de auteur

Een auteur geniet exclusieve rechten op zijn werk. Dit betekent dat alleen de auteur het recht heeft om de exploitatie van zijn werk toe te staan of te verbieden en het dus bijvoorbeeld te laten reproduceren, aan het publiek mee te delen of op verzoek ter beschikking te stellen. Met andere woorden: om een beschermd werk te mogen gebruiken is voorafgaand toestemming van de auteur nodig. Alleen de auteur of zijn rechthebbenden (zijn erfgenamen of de persoon aan wie hij zijn rechten heeft afgestaan: uitgever, beheersvennootschap, enz.) hebben het recht om een dergelijke toestemming te verlenen, gedurende de hele termijn van het auteursrecht (tot zeventig jaar na het overlijden van de auteur).

De exclusieve rechten van de auteur werden **internationaal erkend** door de Berner Conventie voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst van 9 september 1886¹ en **in België** door de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten².

De exclusieve rechten van de auteur op internet werden voor het eerst erkend door het **Verdrag van de Wereldorganisatie voor de Intellectuele Eigendom (WIPO)** inzake auteursrecht van 20 december 1996³. De **Europese Richtlijn 2001/29** van 22 mei 2001 betreffende de harmonisatie van

¹ Berner Conventie voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst van 9 september 1886, aangevuld in Parijs op 4 mei 1896, herzien in Berlijn op 13 november 1908, aangevuld in Bern op 20 maart 1914, herzien in Rome op 2 juni 1928, in Brussel op 26 juni 1948, in Stockholm op 14 juli 1967 en in Parijs op 24 juli 1971 en gewijzigd op 28 september 1979.

² Wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten, B.S., 27 juli 1994, 19297; err. B.S. 5 november 1994, 27467 en B.S. 22 november 1994, 28832.

³ Verdrag van de Wereldorganisatie voor de Intellectuele Eigendom (WIPO) inzake auteursrecht, aangenomen in Genève op 20 december 1996.

bepaalde aspecten van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij⁴ doet dat eveneens.

Vandaag maakt de creatieve sector een nooit geziene crisis door, onder meer omdat **het principe van het exclusieve recht van de auteur niet wordt nageleefd bij elke vorm van gebruik. SABAM vraagt dan ook dat de overheid maatregelen zou treffen om de essentiële rol van de auteur in de economische keten die voortvloeit uit zijn creativiteit, naar waarde te schatten.**

SABAM hoopt dan ook dat er gehoor wordt gegeven aan de volgende eisen.

II. De verwachtingen van SABAM

2.1. Bijdragen tot de positieve uitstraling van de Belgische auteurs.

Over het belang van kunst en cultuur in de samenleving werden reeds vele essays geschreven, maar kort gezegd: ze dragen bij tot identificatie en ontplooiing van de mens, zetten de mens aan tot zelfreflectie en het nadenken over zijn plaats en waarden in de samenleving, en zijn daardoor ook belangrijke componenten van de democratie.

In België hebben we het voorrecht uitmuntende kunstenaars te hebben die ons land ook op internationaal vlak in de schijnwerper plaatsen, niet zelden door de rol die ze spelen als pionier.

Dit is slechts mogelijk door een doorgedreven ondersteuning van de hele culturele sector, die ook economisch een belangrijke impact heeft. De politiek kan hiertoe bijdragen door rechtszekerheid te bieden voor de kunstenaar, maar ook voor de instellingen die hem omringen.

Beheersvennootschappen zoals SABAM zorgen niet alleen voor het beheer van de rechten van de scheppende kunstenaars, maar dragen bij tot de wezenlijke ondersteuning van hun werk door promotie te voeren voor het Belgische repertoire, zowel in binnen- als buitenland.

De auteurs moeten beschouwd worden als onze culturele ambassadeurs, met de erkenning die daarmee gepaard gaat. Hun expertise zorgt niet alleen voor een brede uitstraling van de Belgische kunst maar ook van ons land!

SABAM vraagt dan ook aan elke politieke partij om het kunst-cultureel project in haar beleid op te nemen en daarbij een belangrijke ondersteuning te voorzien voor de vennootschappen die dagelijks ijveren voor het welzijn van de auteurs. De uitdagingen zijn immers immens in deze veranderende wereld die nu in een stroomversnelling evolueert naar een digitaal tijdperk. SABAM wil daarbij de aandacht eens te meer vestigen op de noodzaak een juridisch kader te creëren rond het beheer van de rechten op digitale exploitaties.

2.2. De richtlijn inzake collectief beheer in overleg met SABAM omzetten in Belgisch recht

SABAM is verheugd over het initiatief van de Europese Commissie om een richtlijn over de collectieve beheersvennootschappen⁵ voor te stellen.

De auteursverenigingen zijn een essentiële schakel tussen de creatie en de digitale economie. Het is belangrijk dat hun betrekkingen met de rechthebbenden en de gebruikers gebaseerd zijn op

⁴ Richtlijn 2001/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2001 betreffende de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij, Publicatieblad nr. L 167/10 van 22/06/2001 p. 0010 – 0019.

⁵ Voorstel (2012/0180/COD) voor een Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad, *op.cit.*.

vertrouwen. De harmonisering van hoge transparantie- en efficiëntienormen is een middel om hiertoe bij te dragen. In veel gevallen voldoen de regels en praktijken van de auteursverenigingen reeds aan de normen van de ontwerprichtlijn. We willen een voortrekkersrol spelen en helpen om ervoor te zorgen dat alle Europese belanghebbenden kunnen rekenen op het voordeel van het meest efficiënte systeem van collectief beheer.

De Commissie wil een kader uitwerken om het samenbrengen van repertoires te vergemakkelijken en om een adequaat efficiëntieniveau te verzekeren bij het verlenen van licenties voor muziekrechten. Op dit vlak is er ongetwijfeld ruimte voor verbetering. Een cruciaal element hierin is een grotere rechtszekerheid voor de auteursverenigingen om vrijwillig het grootst mogelijke aantal rechten samen te brengen. De muziekindustrie verandert. De collectieve beheersvennootschappen slaan nieuwe wegen in. Ons uiteindelijke doel is het breedst mogelijke repertoire te kunnen aanbieden aan de gebruikers en tegelijkertijd zorgen voor een doeltreffende bescherming van de auteursrechten en een authentieke culturele diversiteit.

SABAM is bereid constructief samen te werken met de Europese instellingen om te voldoen aan de noden en uitdagingen van het collectief beheer van rechten in de wereldeconomie.

Wanneer de richtlijn in Belgisch recht omgezet wordt, vraagt SABAM betrokken te worden in de werkgroepen en om geconsulteerd te worden.

Ze vraagt dat de omzetting snel gebeurt in goede harmonie met de andere lidstaten met de bedoeling om SABAM niet in een ongunstig competitief kader te plaatsen.

2.3. Het fiscale stelsel voor auteursrechten op 15% houden

De wet van 16 juli 2008 tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen en tot instelling van een forfaitaire belastingregeling inzake auteursrechten en naburige rechten (B.S. 30.07.2008) is met terugwerkende kracht sinds 1 januari 2008 in werking getreden⁶.

Het aanslagstelsel van 15% tot een bepaald plafond, dat een einde maakt aan decennia van fiscale onzekerheid waarin de inkomsten uit auteursrechten onderworpen konden worden aan vijf verschillende belastingstelsels⁷, is het onderwerp van talrijke parlementaire vragen en circulaire hieromtrent geweest om tot een samenhangend, solide en goed omkaderd systeem te komen dat zorgt voor:

- enerzijds de regels van belastingheffing op die inkomsten verduidelijken en vereenvoudigen wat betreft de kwalificatie ervan, de aftrekbare kostenforfaits en de voorafbetaling van de belasting via roerende voorheffing;
- anderzijds de vergoedingen van auteursrechten en naburige rechten belasten door de financiële meerkosten waaraan de rechthebbenden blootstaan als gevolg van het onregelmatige en wisselvallige karakter van de inkomsten te elimineren.

We merken op dat de inkomsten uit artistieke activiteiten van nature uit wisselvallig zijn en pas worden opgestreken na lange, onbezoldigde periodes van schepping waarin de scheppende kunstenaars moeten investeren (bijvoorbeeld voorbereiden van een tentoonstelling, schrijven van een roman gedurende verschillende jaren, componeren en opnemen van muziek en exploitatie tijdens de jaren daarna).

Voor SABAM is het dus normaal dat deze inkomsten de progressieve belastingheffing niet meer ondergaan omdat ze betrekking hebben op voorgaande activiteitsperiodes, wisselvallig zijn en afhangen van de exploitatie van de rechten door derden en van mediasucces.

⁶ Zie ook het bericht aan de schuldenaars van de auteursrechten en naburige rechten (B.S. 9.12.2008).

Wet van 28.12.2011 houdende diverse bepalingen (B.S. van 30.12.2011): afschaffing van het bevrjijende principe van de roerende voorheffing voor auteursrechten en naburige rechten vanaf 1 januari 2012 (aanslagjaar 2013).

⁷ Werknemersbezoldigingen (art. 30, WIB 1992), baten uit een vrij beroep (art. 27, WIB 1992), exploitatiewinst (art. 24, WIB 1992), winst en baten van een vorige beroepswerkzaamheid (art. 28, WIB 1992), inkomsten uit occasionele verrichtingen (art. 90, 1° WIB 1992), inkomsten van concessie van roerende goederen (artikel 17, 3° WIB 1992).

2.4. Uitoefenen van het exclusief recht van de auteur op het internet

Het exclusief recht van de auteur: *“Alleen de auteur van een werk van letterkunde of kunst heeft het recht om het werk aan het publiek mede te delen.”* Op dit zeer eenvoudige principe, verankerd in artikel 1 van de wet op het auteursrecht, steunen de scheppende kunstenaars al tientallen jaren om de manier te bepalen waarop hun werken aan het publiek meegedeeld en ter beschikking gesteld worden. Ze bepalen zelf (of via de beheersvennootschap waaraan ze hun rechten hebben toevertrouwd) de voorwaarden, waaronder de vergoeding, voor de exploitatie van hun liedjes, films, foto's of schilderijen.

Sinds enkele jaren is internet de eerste plaats geworden waar auteursrechtelijk beschermde werken geëxploiteerd en geconsumeerd worden. Ongeacht de oorsprong, het formaat of het genre van deze werken worden ze dagelijks gedownload, gestreamd of gedeeld door duizenden verschillende internetsurfers, die ze raadplegen of opslaan op alle mogelijke en denkbare dragers (pc's, smartphones, tablets, in de cloud, enz.).

In het licht van deze groeiende vraag naar hun werken, en dankzij alle faciliteiten die de voortdurende technologische revolutie biedt, zou je kunnen denken dat de auteurs van de 21ste eeuw bij de grootste economische begunstigden van het internet zouden zitten.

De realiteit is echter heel anders. Ondanks de teksten die het exclusief recht van de auteur bekrachtigen, wordt het absoluut niet rechtsgeldig nageleefd door twee grote spelers op het web.

Allereerst zijn er de Internet Access Providers (IAP's), die hun businessstrategie opbouwen rond de downloadsnelheid en het datavolume. Hun klanten, die zo toegang kunnen krijgen tot meer werken en tegen een hogere snelheid, betalen de IAP's maandelijks abonnementskosten die hen van comfortabele winsten voorzien zonder dat de auteurs hier enigszins bij betrokken worden. Hoewel de IAP's dus werken aan het publiek medelen, geloven ze dat het auteursrecht niet van toepassing is op hun activiteit. Gelet op deze gesloten houding, hadden de auteurs die door SABAM vertegenwoordigd worden geen andere keuze dan de rechter te vragen de IAP's te dwingen om het exclusief recht na te leven. Het oordeel wordt begin 2015 verwacht.

De hostingplatformen zijn de tweede grote categorie van spelers op de internetmarkt. Over het algemeen zijn ze gevoeliger voor de problematiek van het auteursrecht. Hun platformen worden ontwikkeld door in principe vooraf akkoorden te sluiten met de vertegenwoordigers van de rechthebbenden. Het businessmodel van deze exploitanten steunt op reclame op hun site en/of op abonnementsformules. SABAM verheugt zich uiteraard over dit soort initiatieven, maar moet wel vaststellen dat haar auteurs absoluut niet kunnen (over)leven op de vergoedingen die ze op het einde van de rit ontvangen voor de permanente terbeschikkingstelling van hun werken. Dit wordt ook verklaard door het feit dat de internetgiganten en hun tientallen miljoenen klanten/bezoekers in een sterke positie staan om hun standpunten bij het onderhandelen van een licentie op te leggen.

Uit dit korte overzicht blijkt dat het huidige internet een echt gebrek aan evenwicht heeft gecreëerd tussen de mogelijkheden die het zijn gebruikers aanbiedt en het legitieme respect voor de rechten van hen die de inhoud ervan verzorgen. Anderzijds is SABAM zich er terdege van bewust dat het internet een prachtig hulpmiddel is voor culturele diversiteit en het delen van kennis. In deze context is zij bereid te helpen om oplossingen te bieden die rekening houden met de uitdagingen van deze ingewikkelde problematiek in al haar facetten.

SABAM pleit er dus voor dat toekomstige ingrepen vanuit de politiek ten volle rekening houden met de huidige realiteit van de creatieve sector, in het bijzonder wat internet betreft. Ze herinnert eraan dat het exclusief recht de hoeksteen van het auteursrechtensysteem is. In plaats van het exclusief recht proberen af te zwakken, moet het dus versterkt worden. Alleen zo kunnen we het vaak aangehaalde doel bereiken: het behoud van de culturele diversiteit die iedereen wenst.

2.5. Het omzetten van de Europese richtlijn in verband met verweesde werken, met respect voor alle rechthebbenden en in overleg met SABAM.

Verweesde werken⁸ hebben een specifieke en dure behandeling nodig. Het is immers noodzakelijk de toestemming van de auteur of de rechthebbenden te krijgen vooraleer over te kunnen gaan tot de digitalisering en het beschikbaar maken van de werken aan het publiek. Beter zou zijn deze behandeling in de toekomst te voorkomen.

De Europese Commissie heeft reeds in haar Digitale Agenda⁹ haar wil getoond om dit probleem aan te pakken, aan de hand van een aangekondigde Richtlijn. Een 'Comité van Wijzen' werd in 2010 aangesteld om een eerste impactanalyse uit te voeren¹⁰.

Op 25 oktober 2012 werd door het Europees Parlement een Richtlijn¹¹ met betrekking tot deze verweesde werken aangenomen. SABAM onderschrijft deze Richtlijn en herinnert eraan dat deze naar nationaal recht omgezet dient te worden voor 29 oktober 2014.

Deze Richtlijn is een goed startpunt om het probleem van verweesde werken aan te pakken. Verweesde werken kunnen voorkomen worden aan de hand van verschillende middelen, zoals identificatie van werken door incorporatie van metadata, uitwisseling van informatie over verweesde werken en de promotie van collectief beheer.

SABAM meent dat voor verweesde werken het auteursrecht moet kunnen worden uitgeoefend vanaf de creatie van het werk door zijn rechthebbende(n), onafhankelijk van enige administratieve formaliteit en met respect voor de internationale verdragen tussen de Lidstaten.

Wanneer de richtlijn in Belgisch recht omgezet wordt, vraagt SABAM betrokken te worden in de werkgroepen en om geconsulteerd te worden. Ze vraagt dat de omzetting snel gebeurt in harmonie met de andere lidstaten.

2.6. Zorgen voor een billijke vergoeding voor thuiskopie

Thuiskopie is een uitzondering op het exclusief recht van de auteur.

Door de regeling van de wettelijke licentie betreffende thuiskopie kunnen werken zonder toelating van de rechthebbenden binnen de familiekring en voor privégebruik gereproduceerd worden. In ruil hiervoor hebben de betrokken auteurs, uitgevers, uitvoerende kunstenaars en producenten recht op een billijke vergoeding ter compensatie van de aanzienlijke inkomstenderving als gevolg van de thuiskopie.

De vergoeding voor het kopiëren voor privégebruik is niet alleen rechtvaardig, ze zorgt ook voor een belangrijke economische stimulans voor de auteurs om nieuwe kwaliteitscontent te creëren waarvan de digitale spelers afhankelijk zijn.

⁸ Zie lexicon.

⁹ Digital Agenda for Europe 2010-2020, Pillar 1 : Digital Single Market, Action 2 : Preserving Orphan Works and Out of Prints Works, zie: http://ec.europa.eu/information_society/newsroom/cf/fiche-dae.cfm?action_id=161.

¹⁰ Comité des Sages, Report "The New Renaissance". How to bring Europe's cultural heritage online, 11 januari 2011, beschikbaar via http://ec.europa.eu/culture/pdf/report_Comite_des_Sages.pdf.

¹¹ Richtlijn 2012/28/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 inzake bepaalde toegestane gebruikswijzen van verweesde werken, <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:299:0005:0012:NL:PDF>.

A. Schrappen van de mogelijkheid om 30% te heffen op de thuiskopievergoeding van de rechthebbenden

Artikel 58§2 van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten bepaalt dat de overheid – de Gemeenschappen en de federale Staat – kunnen besluiten om 30% van de opbrengst van deze thuiskopievergoeding te gebruiken ter aanmoediging van de schepping van werken¹² door middel van een samenwerkingsakkoord¹³.

B. Implicaties

Eenzijds zou deze overheidsheffing een aanval op de vergoeding van de rechthebbenden zijn die hen een aanzienlijk deel van hun vergoeding ontnemt.

Anderzijds zouden de rechthebbenden gelet op deze bepaling zelf instaan voor de financiering van de cultuur in België. Met andere woorden: het auteursrecht wordt in dit geval als een subsidie gebruikt.

Het feit dat thuiskopie een – duidelijk beperkte – uitzondering vormt, rechtvaardigt niet dat de overheid zich een deel van de vergoeding van de rechthebbenden toe-eigent. Thuiskopie is en blijft een auteursrecht.

In essentie zou de omzetting van de thuiskopievergoeding – ook een gedeeltelijke – in een subsidie voor de hele sector dus fundamenteel betwistbaar zijn!

SABAM wijst erop dat de wetgeving reeds voorziet in de mogelijkheid voor de collectieve beheersvennootschappen om tot 10% van de geïnde rechten aan te wenden voor sociale, educatieve of culturele doeleinden. In dit verband zijn het echter de rechthebbenden zelf die het kader of de richtlijnen voor de aanwending van deze bedragen vastleggen.¹⁴

Indien de staat 30% van de opbrengst van de thuiskopievergoeding gebruikt voor culturele doeleinden, zou het in de zin van de geldende rechtspraak om een heffing gaan die gelijkgesteld moet worden met een belasting¹⁵.

Daarom vraagt SABAM elke mogelijkheid tot heffing op de thuiskopievergoeding van de rechthebbenden te schrappen door intrekking van artikel 58§2 van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten.

C. Alternatief voorstel

Indien de overheid deze mogelijkheid tot heffing behoudt, pleit SABAM ervoor dat de collectieve beheersvennootschappen, die de thuiskopievergoedingen namens de rechthebbenden innen, zelf kunnen beslissen welk percentage van deze vergoedingen geheven zal worden en voor welke doeleinden dit deel van de vergoedingen gebruikt zal worden.

2.7. De dialoog starten voor de betaling van auteursrechten en naburige rechten door de overheidsdiensten bij gebruik van muziek op de werkvloer

A. Waar gaat het om?

De wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten verleent onder meer aan de auteurs, de componisten, de uitgevers, de artiesten en de producenten van muziek het recht om exclusief en zelfstandig te beslissen over het gebruik van hun creaties.

¹² Artikel 58§2 van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten.

¹³ Artikel 92bis §1 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

¹⁴ Artikel 66sexies van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten.

¹⁵ Volgens de definitie die eraan gegeven wordt door de huidige rechtspraak.

Ook voor het gebruik van muziek binnen een onderneming, vereniging of openbare dienst, zelfs op plaatsen die uitsluitend toegankelijk zijn voor personeelsleden, is deze toestemming vereist en hebben de betrokken rechthebbenden recht op een vergoeding. Daarom werd UNISONO in het leven geroepen.

B. Waarom UNISONO?

UNISONO is de naam waaronder SABAM (voor de auteursrechten) en SIMIM (voor de naburige rechten) samenwerken en gezamenlijk optreden met als doel door een geïntegreerde inning de regeling van de auteursrechten en naburige rechten voor het gebruik van muziek binnen bedrijven, verenigingen en openbare diensten te vereenvoudigen. Via deze one-stop faciliteit kunnen bedrijven en verenigingen op een eenvoudige manier hun muziekgebruik regulariseren. Steeds meer ondernemingen en bedrijfsleiders zijn immers overtuigd van de toegevoegde waarde van muziek in hun bedrijf.

Deze regeling kwam in 2009 tot stand onder de auspiciën van de toenmalige Minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen en na onderhandelingen met de diverse beroepsfederaties waarmee globale akkoorden werden gesloten. Zo werd er een algemeen akkoord gesloten met het VBO, UNIZO, UCM, NSZ en LVZ. Maar ook met UNISOC, de transportsector en de overkoepelende organisatie van de taxibedrijven werden aangepaste regelingen uitgewerkt.

Via UNISONO kan een bedrijf, een vereniging of een openbare dienst in één keer aan alle verplichtingen voldoen indien er in het bedrijf, de vereniging of de openbare dienst muziek gebruikt wordt op de werkvloer, in bedrijfsrestaurants- of kantines, op personeelsfeesten binnen de muren van het bedrijf, de vereniging of openbare dienst, voor het gebruik van wachtmuziek op telefoonlijnen en van achtergrondmuziek op de websites. Het volstaat dat de onderneming, de vereniging of de openbare dienst een licentieovereenkomst invult waarin zij aangeeft voor welke soorten muziekgebruik zij toelating vraagt. In ruil voor een jaarlijkse gebruikslicentie betaalt men een vergoeding aan UNISONO zowel voor de auteursrechten als de naburige rechten waarvan de tarieven verschillen naargelang de verschillende vormen van muziekgebruik.

C. En de publieke sector?

Ondernemingen en verenigingen in de privésector en de socialprofitsector betalen al sinds 1 oktober 2009 een vergoeding aan UNISONO voor het gebruik van muziek op plaatsen die enkel toegankelijk zijn voor de personeelsleden en/of voor telefonische wachtmuziek en achtergrondmuziek op hun websites.

Overheidsdiensten daarentegen die de mogelijk bieden aan hun ambtenaren om muziek op de werkvloer te beluisteren betalen hiervoor tot op heden nog steeds geen rechten aan UNISONO.

Reeds in 2009 beloofde het kabinet van de toenmalige Minister voor Ondernemen en vereenvoudigen de gesprekken op te starten met SABAM en SIMIM en alle niveaus van de publieke sector over de praktische modaliteiten van het gebruik van muziek op de werkvloer door de overheden. SABAM en SIMIM zijn ook ingegaan op het uitdrukkelijke verzoek van de Minister om, in afwachting van de opstart van de aangekondigde dialoog, de gesprekken die reeds aan de gang waren met een aantal overheidsdiensten te bevriezen en elk initiatief naar andere openbare diensten toe op te schorten teneinde een gestructureerde dialoog met heel de publieke sector elke kans tot welslagen te bieden. Pas in 2012 vond, onder impuls van de huidige Minister, een eerste gespreksronde plaats met de belofte dat er spoedig werk zou worden gemaakt van het gezamenlijk uitwerken van een aanvaardbare en uniforme regeling voor het gebruik van muziek op de werkvloer in de hele publieke sector. Anno 2014 is het nog steeds bij die belofte gebleven.

Het uitblijven van een algemeen akkoord op niveau van de Federale overheid is niet alleen een negatief signaal naar de betrokken openbare diensten die de mogelijkheid bieden aan hun ambtenaren om muziek op de werkvloer te beluisteren vermits zij dit doen zonder dat de rechthebbenden van de muziekwerken worden vergoed, maar doet bij de betrokken beheersvennootschappen ook de vrees toenemen om door alle andere sectoren uit de privésector die sinds 2009 wel vergoedingen betalen te worden beschuldigd een discriminerend beleid te voeren.

SABAM vraagt met aandrang dat de Minister van Economische Zaken tot wiens bevoegdheid het auteursrecht behoort de dialoog met SABAM en SIMIM en de publieke sector dringend heropstart zodat op korte termijn akkoorden kunnen gesloten worden tussen UNISONO en de verschillende niveaus van de openbare diensten voor het regelen van de auteursrechten en de naburige rechten bij gebruik van muziek op de werkvloer, in de kantines of restaurants, voor wachtmuziek op de telefoonlijnen, achtergrondmuziek op de websites en personeelsfeesten. Dit naar analogie van alle andere sectoren in België.

2.8. Behoud van het federale statuut van het auteursrecht en van het privé karakter van het beheer ervan

Het zou om verschillende juridische, economische en praktische redenen uitermate nefast zijn voor het auteursrecht als het federale karakter ervan niet volledig wordt behouden.

Een communautarisering van de wetgeving zou het kader waarin kunstenaars zich bewegen ondergraven en nog ingewikkelder maken. Dat zou leiden tot een verschillende benadering van het auteursrecht in het noorden en het zuiden van het land. Dat is niet wenselijk voor **de auteurs: zij moeten allen van eenzelfde bescherming kunnen genieten.** Het valt moeilijk in te denken dat voor eenzelfde exploitatie in Vlaanderen wel en in Wallonië geen rechten zouden moeten worden betaald en omgekeerd.

Een communautarisering van het auteursrecht zou ook nefast zijn voor de internationale vertegenwoordiging. Het zou de administratieve complexiteit en de daarmee gepaard gaande kosten alleen maar verhogen wanneer voor hetzelfde nationale grondgebied verschillende wederkerigheidsovereenkomsten moeten worden gesloten.

Zowel Europees als wereldwijd tekent zich een algemene **harmonisering van de wetgeving** op het auteursrecht af. De uitwerking van verschillende wetgevingen per gemeenschap zou tegen die harmonisering kunnen indruisen. Het zou evenmin zin hebben om – rekening houdend met het bestaande kader op supranationaal niveau – wetgeving met nagenoeg dezelfde inhoud op te stellen om die per gemeenschap in verschillende teksten te gieten.

Bovendien zou een communautarisering van het auteursrecht het sociaal en fiscaal statuut van de auteurs bemoeilijken en niet stroken met de **huidige intentie tot administratieve vereenvoudiging.**

De professionalisering van de verschillende creatieve sectoren die zich eindelijk op gang getrokken heeft en die de efficiëntie en de transparantie in de sector heeft vergroot, zou er nodeloos onder lijden. **Het is dan ook uitermate belangrijk dat de juridische omkadering van het auteursrecht federaal blijft.** Het tegenovergestelde zou niet alleen haaks staan op de Europese regelgeving maar zou tevens blijf geven van een totaal gebrek aan kennis van de noden van deze sectoren.

Om een vlottere en efficiëntere werking te garanderen **is het voorts bijzonder belangrijk dat het beheer van het auteursrecht zijn privé karakter behoudt.** In dat verband wil SABAM erop wijzen dat zij een privébedrijf is, nl. een coöperatieve vennootschap, en dat zij bijgevolg geen inmenging in haar dagelijks bestuur en in haar strategische aanpak op nationaal en internationaal niveau zou kunnen dulden.

2.9. Het socialezekerheidsstelsel van de kunstenaars consolideren met inachtneming van alle kunstenaarscategorieën en hun rechtszekerheid waarborgen

De kunstenaar werkt in zeer specifieke omstandigheden. Hij wordt immers meestal aangeworven voor korte of zeer korte duur (zelden onder een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur), hij ontwerpt zijn projecten zelfstandig, zonder opdrachtgever en dus zonder bezoldiging gedurende deze al dan niet lange creatieperiode, zijn inkomsten zijn variabel en onregelmatig, hij wordt over het algemeen vergoed door middel van een cachet (een forfaitaire vergoeding die geacht wordt de effectief gepresteerde werkdagen te dekken of, in mindere mate, de dagen ter voorbereiding van de prestatie,

zoals een repetitie). Gelet op deze situatie heeft de wetgever bijzondere bepalingen voorzien inzake sociale zekerheid en werkloosheid. Deze regels werden onlangs gewijzigd.

A. Socialezekerheidsstelsel

Iedere werkende Belg is ofwel werknemer, ofwel zelfstandige, ofwel ambtenaar.

Sinds de goedkeuring van de programmawet van 24 december 2002 valt de kunstenaar, tenzij hij het tegendeel bewijst, onder het socialezekerheidsstelsel van de werknemer. De kunstenaar kan zich immers ofwel beroepen op een arbeidsovereenkomst, ofwel werken via een sociaal kunstenaarsbureau, ofwel binnen de voorwaarden van artikel 1bis van de programmawet van 2002 vallen, dat voorziet in een vermoeden van onderwerping aan het socialezekerheidsstelsel van de werknemer.

Recentelijk werden de omstandigheden waarin de kunstenaar beroep kon doen op artikel 1bis, en dus onderworpen kon worden aan het socialezekerheidsstelsel van de werknemer, gewijzigd en dit om te verduidelijken in welke gevallen dit artikel van toepassing was.

De programmawet (I) van 26 december 2013¹⁶ bepaalt dat artikel 1bis momenteel van toepassing is op alle personen die, omdat ze niet door een arbeidsovereenkomst kunnen zijn verbonden, in opdracht van een opdrachtgever "tegen betaling van een loon prestaties leveren of werken produceren van artistieke aard." Ter illustratie: een beeldhouwer die in opdracht werkt en zich gedurende de verwezenlijking van het beeldhouwwerk niet zou kunnen beroepen op een arbeidsovereenkomst, zou dus onder artikel 1bis kunnen vallen.

Dit nieuwe artikel 1bis stelt ook: "Om de artistieke aard van een prestatie of werk vast te stellen, wordt inzonderheid rekening gehouden met de activiteitensector waarin de prestatie of het werk werd gecreëerd of uitgevoerd." De commissie Kunstenaars oordeelt voortaan op basis van een methodologie bepaald in haar huishoudelijk reglement of de betrokkene "prestaties levert of werken produceert van artistieke aard" in de zin van artikel 1bis. Deze wijzigingen zijn op 1 januari 2014 in werking getreden.

SABAM vraagt aan de politieke vertegenwoordigers om nauwlettend toe te zien op de interpretatie van deze nieuwe regels. Bovendien moet het huishoudelijk reglement van de Commissie Kunstenaars nog bekrachtigd worden in een in Ministerraad overlegd Koninklijk Besluit. Dit reglement en Koninklijk Besluit moeten snel aangenomen worden om de rechtszekerheid van de betrokken kunstenaars te waarborgen en een einde te maken aan de onzekerheid waarin zij momenteel leven.

¹⁶ §1. Deze wet vindt eveneens toepassing op de personen die, omdat ze niet door een arbeidsovereenkomst kunnen zijn verbonden daar een of meerdere essentiële elementen voor het bestaan van de overeenkomst in de zin van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten ontbreken en die tegen betaling van een loon prestaties leveren of werken produceren van artistieke aard, in opdracht van een natuurlijke persoon of rechtspersoon. In dat geval wordt de opdrachtgever als de werkgever beschouwd en moet hij de verplichtingen bedoeld in de artikelen 21 en volgende naleven.

De artistieke aard van deze prestaties of werken moet worden aangetoond door middel van een visum kunstenaar afgeleverd door de commissie Kunstenaars.

Op voorwaarde dat, bij zijn aanvraag voor een visum kunstenaar, de aanvrager de commissie Kunstenaars een verklaring op erewoord bezorgt, waarbij wordt verklaard dat de voorwaarde bedoeld in het vorige lid is vervuld, wordt hij verondersteld zijn activiteit overeenkomstig dit artikel uit te oefenen. Dit vermoeden geldt voor een duur van drie maanden en kan eenmaal hernieuwd worden, na ontvangst van een ontvangstbewijs van de commissie Kunstenaars waarbij de aanvraag ontvankelijk wordt verklaard. In geval van weigering van het visum voor het verstrijken van voornoemde termijn, vervalt het vermoeden vanaf de datum van de weigering.

Wanneer deze prestaties niet worden geleverd in gelijkaardige socio-economische voorwaarden als die waarin een werknemer zich ten opzichte van zijn werkgever bevindt, kan de commissie Kunstenaars de betrokkene die daarom verzoekt een verklaring van zelfstandige activiteiten afleveren.

Deze bepaling vindt echter geen toepassing wanneer de persoon de prestatie van artistieke aard levert ter gelegenheid van gebeurtenissen van zijn of haar familie.

§ 2. Om de artistieke aard van een prestatie of werk vast te stellen, wordt inzonderheid rekening gehouden met de activiteitensector waarin de prestatie of het werk werd gecreëerd of uitgevoerd. Daarnaast oordeelt de commissie Kunstenaars op basis van een methodologie bepaald in haar huishoudelijk reglement bekrachtigd bij een koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad of de betrokkene "prestaties levert of werken produceert van artistieke aard" in de zin van dit artikel."

B. Werkloosheid

Om ervoor te zorgen dat kunstenaars aanspraak kunnen maken op een werkloosheidsuitkering heeft de wetgever – in plaats van rekening te houden met het aantal gepresteerde werkdagen – een stelsel voorzien waarmee het ontvangen cachet kan worden omgezet in “equivalente dagen”. Voor de kunstenaar wordt de toegang tot de werkloosheid dus niet bepaald door het aantal effectieve dagen dat hij gewerkt heeft, maar door de vergoeding die hij daarvoor kreeg.

Deze regel, die ook wel de “cachetregel”¹⁷ wordt genoemd, is terug te vinden in artikel 10 van het ministerieel besluit van 26 november 1991 en was tot voor kort bedoeld voor “podiumkunstenaars en muzikanten”. De interpretatie van deze termen stond recentelijk ter discussie met het gevolg dat scheppende kunstenaars wier activiteit niet binnen de werkingssfeer van de “podiumkunsten” viel (zoals schilders, beeldhouwers, schrijvers,...) en podiumtechnici in feite werden uitgesloten van de werkloosheid. Om deze situatie te verhelpen, werd op 20 februari 2014 een nieuw ministerieel besluit van 7 februari 2014 “tot wijziging van de artikelen 1, 10, 31 en 71 van het ministerieel besluit van 26 november 1991 houdende de toepassingsregelen van de werkloosheidsreglementering” in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd. Naar aanleiding van deze nieuwe bepalingen kan voortaan “de werknemer die artistieke activiteiten heeft verricht” gebruik maken van de cachetregel. Verder werd verduidelijkt wat begrepen wordt onder “artistieke activiteit”, namelijk : “de creatie en/of uitvoering of interpretatie van artistieke werken in de audiovisuele en de beeldende kunsten, in de muziek, de literatuur, het spektakel, het theater en de choreografie”¹⁸. Er wordt dus niet langer een onderscheid gemaakt tussen uitvoerende en scheppende kunstenaars, noch tussen podiumkunstenaars en kunstenaars buiten de sector van de podiumkunsten. Deze bepalingen treden op 1 april 2014 in werking.

SABAM vraagt aan de politieke vertegenwoordigers om de reikwijdte van deze hervorming grondig te evalueren en bijgevolg de richtlijnen op te volgen die de RVA zal bepalen met betrekking tot de interpretatie van deze nieuwe regels.

2.10. Behoud van de culturele diversiteit

Het auteursrecht is een intellectueel recht dat door internationale verdragen, Europese richtlijnen en nationale wetgeving wordt beschermd.

Een auteur kan ofwel zijn recht individueel uitoefenen ofwel het beheer ervan aan een collectieve beheersvereniging toevertrouwen.

In Europa bestaan collectieve beheersverenigingen reeds meer dan 100 jaar en hebben ze duidelijk hun nut bewezen. Zowel voor de auteur als voor de gebruiker van werken **vormen ze een onmisbaar aanspreekpunt.**

Voor de auteur betekenen ze een aanspreekpunt waar hij zijn werken kenbaar kan maken. Hij wordt er met raad en daad bijgestaan en zijn rechten worden er, dankzij de collectiviteit van auteurs en het internationaal netwerk met buitenlandse auteursverenigingen, zo efficiënt en rendabel mogelijk beheerd.

¹⁷ Artikel 10 ministerieel besluit van 26 november 1991: “Voor de werknemer die artistieke activiteiten heeft verricht tijdens de referteperiode die van toepassing is en wanneer deze activiteiten vergoed werden met een taakloon, wordt het aantal in aanmerking te nemen dagen bekomen door het voor deze tewerkstellingen ontvangen brutoloon te delen door 1/26 van het refertemaandloon bedoeld in artikel 5 van dit besluit.

Het overeenkomstig het eerste lid bekomen aantal arbeidsdagen wordt per kwartaal beperkt tot een aantal arbeidsdagen gelijk aan $(n \times 26)$ vermeerderd met 78.

Voor de toepassing van het vorige lid stemt n overeen met het aantal kalendermaanden gelegen in het kalenderkwartaal in de referteperiode, waarop de in het eerste lid bedoelde activiteiten die onderworpen werden aan de sociale zekerheid van de loontrekkenden, betrekking hebben.

Voor de toepassing van het eerste lid dient te worden verstaan onder taakloon, het loon dat door een werkgever wordt betaald aan de werknemer die een artistieke activiteit heeft verricht wanneer er geen rechtstreeks verband is tussen dit loon en het aantal arbeidsuren waaruit deze activiteit bestaat”.

¹⁸ Artikel 1, 18°, van het ministerieel besluit van 26 november 1991 houdende de toepassingsregelen van de werkloosheidsreglementering, ingevoegd door het Koninklijk Besluit van 23 november 2000, gewijzigd door het ministerieel besluit van 7 februari 2014.

Voor de gebruiker van werken betekenen auteursverenigingen een aanspreekpunt dat hem toegang biedt tot het gebruik van een wereldrepertoire. Hij krijgt er garanties op het vlak van titulariteit – het zijn immers de verenigingen die de gebruikte werken identificeren en de rechten aan de juiste auteur uitbetalen – alsook op het vlak van nakoming van tussen de rechthebbenden gemaakte afspraken. Voor één en hetzelfde werk kunnen immers verscheidene rechthebbenden in aanmerking komen voor een deel van de rechten (auteur, componist, bewerker, vertaler, uitgever, co- of subuitgever voor bepaalde landen).

De informatie- en communicatietechnologieën dragen ertoe bij dat het **gebruik van werken de nationale grondgebieden overstijgt**. Daarom vaardigde de Europese Commissie op 18 mei 2005 een Aanbeveling betreffende het collectieve grensoverschrijdende beheer van auteursrechten en naburige rechten uit¹⁹. Die Aanbeveling voorziet expliciet in de mogelijkheid van terugtrekking uit het klassieke netwerk van collectief beheer van onlinerechten voor multiterritoriaal gebruik en is zo de aanzet geweest tot een fragmentering van het repertoire. **Deze Aanbeveling leidt naar een licentie per repertoire** in plaats van een licentie voor het gebruik van het wereldrepertoire op een nationaal grondgebied, **waardoor het voor kleine repertoires moeilijk wordt om nog eerlijk te worden vergoed**.

SABAM ondervindt reeds de gevolgen van de fragmentering van het repertoire. Zo wordt bijvoorbeeld het Anglo-Amerikaans repertoire van sommige grote muziekuitgevers wat betreft het onlinegebruik op Belgisch grondgebied (bv. iTunes), tegenwoordig door deze uitgevers zelf beheerd. Dat maakt het voor SABAM moeilijker om voor het online gebruik van Belgisch repertoire op ons grondgebied tegen dezelfde voorwaarden een licentie te verlenen. Grote gebruikers menen dat een pan-Europese licentie voor de meest gebruikte repertoires (het zgn. Anglo-Amerikaanse repertoire) volstaat, en zijn niet bereid om nog apart over het mogelijk gebruik van kleine repertoires te onderhandelen. De aantasting van de culturele diversiteit is dus een reëel gevaar.

Om die reden pleit SABAM er bij de nationale wetgever voor om het Belgisch repertoire voldoende aandacht en bescherming te geven. Dat kan onder meer door de werking van de Belgische auteursverenigingen te ondersteunen en van hen een bevoorrechte partner te maken bij het toekennen van licenties voor online gebruik.

¹⁹ Aanbeveling van de Commissie 2005/737/EG van 18 mei 2005 betreffende het collectieve grensoverschrijdende beheer van auteursrechten en naburige rechten ten behoeve van rechtmatige online muziekdiensten, Publicatieblad van de Europese Unie nr. L 276/54 van 21 oktober 2005.

Bijlage 1 – SABAM: algemeen

1.1. Aard en doel

De Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers (CVBA SABAM) werd opgericht in 1922. Het is een **private**, collectieve beheersvennootschap in de zin van artikel 65 van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten.

Bij Koninklijk Besluit van 1 september 1995 werd zij door het ministerie van Justitie officieel erkend en gemachtigd om haar activiteiten op Belgisch grondgebied uit te oefenen. Inmiddels is zij uitgegroeid tot de grootste auteursrechtenorganisatie en **de enige multidisciplinaire vereniging in België**.

Haar leden zijn actief in diverse kunstdisciplines zoals muziek, podiumkunsten, grafische en visuele kunsten, audiovisuele media en literatuur.

Het beheer van rechten is niet beperkt tot het Belgische grondgebied. Via wederkerigheidsovereenkomsten met buitenlandse beheersverenigingen wordt **SABAM haast wereldwijd vertegenwoordigd**.

1.2. Missie

SABAM garandeert, **in alle transparantie**, een eerlijke vergoeding aan de duizenden binnen- en buitenlandse auteurs voor wie zij de rechten beheert.

Zij vormt een referentiepunt binnen de creatieve sector en verschaft haar gebruikers, **in alle veiligheid**, een snelle en eenvoudige toegang tot het wereldrepertoire.

1.3. Visie

SABAM is een onmisbare structuur ten dienste van de cultuur en streeft ernaar **elk gebruik van haar repertoire optimaal te vergoeden**. Zij tracht haar rechthebbenden, klanten en medewerkers voortdurend een meerwaarde te bieden.

SABAM wenst dan ook:

- als symbool van een hoogstaande dienstverlening erkend te worden,
- de toonaangevende auteursrechtenmaatschappij in België te zijn,
- een maatschappelijke en culturele rol voor de rechthebbende vervullen,
- rendabele diensten, producten en processen aanbieden (kostenefficiëntie),
- een aantrekkelijk bedrijf op de arbeidsmarkt te zijn.

Bovendien wenst SABAM zich te ontwikkelen tot een bedrijf waarvan de meerwaarde door iedereen wordt erkend. Daartoe:

- ontwikkelt SABAM partnerships en biedt zij Europese licenties aan,
- staat zij ten dienste van buitenlandse rechthebbenden en hun vennootschap,
- ontwikkelt zij diensten waarmee de kosten tot een minimum kunnen worden beperkt.

1.4. Waarden

Bij het uitoefenen van haar activiteiten houdt SABAM rekening met zes basiswaarden:

Respect

Respect vormt de fundamentele bouwsteen van de organisatie. SABAM en haar medewerkers waarderen ieders persoonlijkheid en achtergrond en verzetten zich tegen vooringenomenheid en onverdraagzaamheid.

Teamgeest

Het voortdurend streven naar professionalisme en efficiëntie mag niet ten koste gaan van individuen. SABAM is ervan overtuigd dat de combinatie van individuele sterktes in een aangename sociale omgeving een positieve impact heeft op het goed functioneren. SABAM gelooft in de toegevoegde waarde van teamwerk.

Professionalisme

Vanuit haar professionalisme streeft SABAM naar het bieden van een duidelijke toegevoegde waarde aan alle betrokkenen. SABAM biedt oplossingen op maat, naargelang de geïdentificeerde behoeften en verwachtingen.

Klantgerichtheid

De aanpak van SABAM waarborgt een snelle en grondige dienstverlening. Klanten worden correct opgevangen, problemen worden opgelost en processen worden waar nodig aangepast teneinde meer aan de noden van de klant te voldoen.

Integriteit

SABAM omschrijft integriteit als het handelen in overeenstemming met geschreven en ongeschreven waarden en normen die uitdrukking geven aan begrippen als rechtschapenheid, onschendbaarheid, onkreukbaarheid, zorgvuldigheid, goede trouw, betrouwbaarheid en geloofwaardigheid.

Verantwoordelijkheid

SABAM vervult op een verantwoorde wijze haar engagementen tegenover haar vennoten en de samenleving als geheel.

1.5. Structuur, organen en werking

SABAM is een burgerlijke coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid van de vennoten. Die zijn vertegenwoordigd in de statutaire organen van de vennootschap, zijnde de Algemene Vergadering, de Raad van Bestuur, de Colleges en de Commissies.

De Algemene Vergadering is samengesteld uit de auteurs, componisten en uitgevers, vennoten. Zij is bevoegd voor alle materies die specifiek bij wet en statuten aan haar zijn voorbehouden, en met name de verkiezing van de leden van de Raad van Bestuur.

De Raad van Bestuur vormt de actieve kern van de vennootschap, waar de te volgen strategie wordt uitgestippeld. De Raad van Bestuur legt verantwoording af aan de Algemene Vergadering, die hem heeft verkozen.

De opvolging van het dagelijks beheer is toevertrouwd aan het **Comité Dagelijks Bestuur**. Dat bestaat uit de twee, door de Raad van Bestuur aangewezen Gedelegeerd Bestuurders, de Algemeen Directeur en de Directeur Juridische en Internationale Zaken.

Wegens het multidisciplinaire karakter stelt de Raad van Bestuur uit zijn midden twee Colleges samen, bestaande uit bestuurders die tot de betrokken disciplines behoren en uit door de Algemene Vergadering verkozen leden die geen bestuurder zijn. **Het College voor Muziekrechten en het College voor Toneel-, Literaire, Audiovisuele Rechten en Beeldende Kunsten** behandelen binnen hun betrokken discipline operationele onderwerpen. Zij hebben beslissingsbevoegdheid wat betreft het vastleggen van de tarieven en de innings- en verdelingsregels.

Drie **Commissies** zijn bevoegd voor de classificatie van de werken, namelijk de Commissie « Classificatie Muziek », de Commissie « Classificatie Teksten en Audiovisuele Werken » en de Commissie voor « Bewerkingen op het Publiek Domein ».

Binnen de door de Raad van Bestuur vastgelegde strategie staat het **Directiecomité**, voorgezeten door de Algemeen Directeur, in voor de strategische, financiële en operationele leiding van de onderneming. De bevoegdheden van de Algemeen Directeur zijn bepaald bij beslissing van de Raad van Bestuur en in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

1.6. Kwaliteit, transparantie en deugdelijk bestuur

Bij het vervullen van haar opdracht tracht SABAM **uit te blinken op alle terreinen van haar bedrijfsvoering**. Daartoe streeft de vennootschap voortdurend naar efficiëntie, betrouwbaarheid, kwaliteit en leadership.

De wet van 10 december 2009 die de sector van het collectief beheer regelt, biedt auteurs en gebruikers trouwens de beste garanties op **transparantie en goede werking**.

De door SABAM gewenste transparantie komt ook tot uiting op haar website, waar naast algemene informatie (statuten, reglementen, tarieven) ook specifieke informatie (e-SABAM, online aanvragen van toestemming voor gebruik op een openbare plaats, enz.) wordt aangeboden.

Een Corporate Governance Charter werd op 4 oktober 2011 goedgekeurd dat een extra houvast biedt voor de waardecreatie van onze vennootschap op lange termijn.

1.7. Controles

SABAM is onderworpen aan vijf controles: twee interne en drie externe.

Wat de **interne controles** betreft, heeft de Raad van Bestuur ook een **Intern Auditcomité** opgericht, dat conform de bestaande Auditcharters de door het management genomen significante risico's identificeert en evalueert.

De **interne auditor** waakt over de interne controle.

Wat de **externe controles** betreft, dient SABAM zich, zoals elke burgerlijke coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, te houden aan:

- het Wetboek van de Inkomstenbelastingen. Daardoor is SABAM verplicht haar **aangifte in de vennootschapsbelasting** te publiceren, met opgave van o.a. de bewegingen op reserves, een overzicht van de waardeverminderingen en voorzieningen voor risico's en lasten, de verworpen uitgaven, een uiteenzetting van de winst, de verhaalbare verliezen en de verrekenbare voorheffingen.
- het Wetboek van Vennootschappen. Daardoor is SABAM verplicht om **jaarlijks haar jaarrekening bij de Nationale Bank van België in te dienen**, dat wil zeggen de balans, de resultatenrekening, de bijlagen, de waarderingsregels, het beheersverslag en het verslag van de commissaris.
- Voordat zij worden ingediend, worden de rekeningen doorgelicht door een auditkantoor, dat een verslag van de commissaris opstelt.

Bovendien dient SABAM, zoals alle beheersvennootschappen van auteursrechten en naburige rechten, volgens artikel 76 van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten jaarlijks of desgevraagd allerhande informatie aan de Federale Overheidsdienst Economie,

Dienst Controle en Bemiddeling, te verschaffen om haar **activiteit te laten controleren**. De stukken die SABAM daarbij moet verstrekken, zijn:

- een algemeen inlichtingenformulier;
- een aangifteformulier waarop de geïnde en verdeelde rechten worden vermeld;

- de jaarrekeningen;
- een bijzonder verslag van de commissaris-revisor met betrekking tot de aanwending van de rechten die op definitieve wijze niet uitgekeerd kunnen worden;
- een bijzonder verslag van de commissaris-revisor met betrekking tot het totale bedrag van de bezoldigingen, forfaitaire kosten en voordelen van welke aard ook, die werden uitgekeerd aan de bestuurders;
- de voorstellen tot wijziging van statuten, tarieven of regels van inning of verdeling;
- het verslag van goedkeuring van de commissaris-revisor betreffende de jaarrekeningen;
- de aanvragen tot erkenning van agenten aan de minister;
- andere informatie die door de vertegenwoordiger van de minister wordt opgevraagd.

Ten slotte betaalt SABAM, ten gevolge van die laatste controle, **een bijdrage ter financiering van het uitgeoefende toezicht**. Deze wordt berekend op basis van de geïnde rechten in België, of in het buitenland voor rekening van rechthebbenden die op Belgisch grondgebied verblijven (wet van 20 mei 1997 op de financiering van het toezicht op de vennootschappen voor het beheer van auteursrechten en van naburige rechten bepaald in de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten). Die bijdrage is gelijk aan 0,2% van de geïnde rechten.

Bijlage 2 – De kerncijfers van SABAM

2.1. Overzicht

In 2013 liet SABAM de volgende kerncijfers optekenen:

- 38.000 vennoten
- 30 miljoen werken vertegenwoordigd
- Personeel: 279,6 voltijds equivalente medewerkers op 31 december 2013

De omzet in 2013 bedroeg ongeveer 144.6M en een lichte daling in vergelijking met 2012 van -1.6M (-1,1%). Dit is voornamelijk te wijten aan de daling van de mechanische reproductierechten (verkoop van cd's), die slechts gedeeltelijk wordt gecompenseerd door de toename van de onlinerechten.

<i>(en M EUR)</i>	2013 (*)	2012	Vershil	Vershil in %
Omzetcijfer	144,6	146,2	-1,6	-1,1%
Media	39,7	37,6	2,1	5,6%
Online	2,3	1,6	0,7	47,8%
Openbare uitvoering van muziek	65,9	64,1	1,9	2,9%
Rechten van de muziek-en van de videoproducenten	12,0	14,1	-2,1	-15,0%
Podiumkunsten	3,6	3,4	0,2	7,0%
Reprografie	1,6	2,1	-0,5	-22,1%
Thuis kopie	6,4	6,2	0,2	3,5%
Openbare leenrechten	0,4	0,6	-0,2	-38,2%
Litteratuur	0,1	0,1	0,0	47,1%
Beeldende kunsten	0,9	1,1	-0,1	-14,0%
Buitenlandse bedrijven	11,5	15,4	-3,8	-24,9%
Netto kosten	25,8	26,1	-0,3	-1,3%
Percentage van de omzet	17,8%	17,9%		

(*) Dit is een schatting

2.2. Uitgaven voor sociale, culturele en educatieve doeleinden

A. Financieringsbron

Alle sociale, culturele en educatieve uitgaven komen nu uit dezelfde financieringsbron, namelijk de inhoudingen van maximaal 10% die SABAM voor sociale en culturele doeleinden op de uitvoeringsrechten doet volgens artikel 49 van de statuten. Voor het boekjaar 2013 bedroegen deze inhoudingen 6.070.000 € (schatting) tegenover 5.821.377 € in 2012.

B. Uitgaven van culturele en educatieve activiteiten

In 2013 bedroegen de culturele en educatieve uitgaven 2.022.000 € (schatting) tegenover 1.838.388 € in 2012.

Glossarium

AP: Access Provider.

De wet op de elektronische handel van 11 maart 2003 onderscheidt drie categorieën ISP's (Internet Service Providers), ook wel dienstverleners die als tussenpersoon optreden genoemd:

- de activiteit van Internet Access Provider (Access Providers),
- de activiteit van tijdelijke opslag (caching),
- de activiteit van hosting (host-diensten).

Auteur: in de ruime of juridische zin van het woord (zoals in "auteursrecht" of "auteursvereniging"): de maker van een werk, zoals de componist, de tekstdschrijver, de scenarioschrijver, de regisseur, de schilder, de fotograaf en de humorist.

In de enge zin: auteur van teksten (bijvoorbeeld liedjesschrijver, romancier, dichter).

BBP: Bruto binnenlands product.

BHIM: Bureau voor de Harmonisatie van de interne markt. Dit is een agentschap van de Europese Unie dat verantwoordelijk is voor het beheer van de registratiesystemen voor merken, tekeningen en modellen, geldig in de 28 lidstaten. Het garandeert het bestaan van exclusieve rechten in onderscheidingstekens en beschermt uniform op het hele grondgebied van de EU de merken, tekeningen en modellen van de EU.

BS: Belgisch Staatsblad.

Cliënteel: de gebruikers van het repertoire van SABAM.

Cloud Computing: het via het externe servers op aanvraag beschikbaar stellen van hardware, software en gegevens. De term is afkomstig uit de schematechnieken uit de informatica waar een groot, decentraal netwerk (zoals het internet) met behulp van een wolk wordt aangeduid.

Componist: de persoon die een muziekwerk geschreven/gecomponeerd/gemaakt heeft.

CVBA: Coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid.

Ernstige muziek: klassieke muziek.

EOB: Europees Octrooibureau.

EU: Europese Unie.

Gebruikers: elke persoon die het repertoire van SABAM gebruikt.

Inhoudaanbieder: natuurlijke persoon of rechtspersoon die via gelijk welk elektronisch middel, waaronder internet, informatie en opvoedkundige of creative content aan het publiek ter beschikking stelt.

Inning: invordering van auteursrechten.

Kabelmaatschappij: rechtspersoon die instaat voor de gelijktijdige, ongewijzigde en integrale doorgifte van televisie- of radioprogramma's die voor ontvangst door het publiek bestemd zijn.

LVZ: Liberaal Verbond voor Zelfstandigen.

Mechanische reproductierechten (of mechanische rechten): alle rechten verbonden aan andere dan grafische (papieren) reproducties waarmee een auteur zijn werken aan het publiek kan meedelen. Alle rechten die voortvloeien uit de verkoop van fysieke dragers (cd's, dvd's, enz.), dat wil zeggen de offline sector, in tegenstelling tot de online sector (internet).

Netto kosten: verschil tussen netto bedrijfslasten (inclusief bewegingen op wettelijke en beschikbare reserves), en de netto financiële opbrengsten op auteursrechten.

Online verspreide creatieve inhoud: content en diensten zoals muzieknummers, audiovisuele werken (films, videoclip, enz.), games, online publicaties, door gebruikers aangemaakte educatieve content.

Openbare gebruiksrechten muziek: rechten die voortvloeien uit het gebruik van mechanische muziek (radio, cd, ...) op openbare plaatsen (fuiven, horeca, handelszaken, discotheken, enz.), ernstige (klassieke) muziek, filmmuziek en levende lichte muziek (bijvoorbeeld live pop, rock).

Overkoepelend beheer: In België zijn de overkoepelende beheersvennootschappen Auvibel en Reprobel. Die vennootschappen zijn belast met het innen van de uit de wettelijke licenties voortvloeiende rechten (onder andere thuiskopie, reprografie, openbare uitlening). Beheersvennootschappen zoals SABAM zijn bestuurder van die overkoepelende vennootschappen en verdelen de rechten onder hun leden.

P2P: afkorting van peer-to-peer, afgeleid van het Engelse woord "peer", wat gelijke betekent. In een peer-to-peer netwerk wordt informatie uitgewisseld tussen individuele computers onderling. Dit netwerkmodel sluit aan bij het client-servermodel, alleen is hier elke client ook een server. Peer-to-peer kan gecentraliseerd zijn (de verbindingen verlopen via een tussenserver) of gedecentraliseerd (de verbindingen lopen rechtstreeks). Hiermee is het mogelijk bestanden te delen.

Rechthebbende: houder van een recht op een beschermd werk.

Repartitie: uitbetaling van de auteursrechten aan de rechthebbenden.

SABAM: Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers (coöperatieve vennootschap). Collectieve beheersvennootschap die auteursrechten int en de in binnen- en buitenland geïnde rechten aan haar leden uitkeert. Website: www.sabam.be.

SNI: Syndicat National des Indépendants (Nationale Vereniging van Zelfstandigen).

UCM: Union des Classes Moyennes (tegenhanger van UNIZO in Wallonië)

Uitgever: natuurlijke persoon of rechtspersoon die op grond van een contract exploitatierechten op een auteursrechtelijk beschermd werk geniet, krachtens zijn contractuele verplichtingen het werk reproduceert en in omloop brengt, en in ruil daarvoor een overeengekomen deel van de auteursrechten ontvangt.

Uitgever van mediadiensten: de natuurlijke of rechtspersoon die de redactionele verantwoordelijkheid draagt voor de keuze van de inhoud van de audiovisuele mediadienst en die bepaalt hoe deze wordt georganiseerd.

UNISOC: Unie van socialprofitondernemingen.

UNIZO: Unie van Zelfstandige Ondernemers.

Vermogensrechten: rechten die de auteur of zijn rechthebbenden het exclusieve recht geven om elk gebruik van zijn werk toe te staan of te verbieden, alsook het recht om te bepalen of die toestemming al dan niet gratis wordt verleend. De vermogensrechten van de auteur staan bepaald in artikel 1§1 van de Belgische wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten.

VBO: Verbond van Belgische Ondernemingen.

Web 2.0-platformen: geheel van toepassingen en nieuwe gebruiken van internet op basis van technologieën die internet interactief moeten maken en berusten op de verspreiding of uitwisseling van content die door de internetgebruikers zelf zijn aangebracht.

Wederkerigheidscontract (of wederzijds vertegenwoordigingscontract): het contract waarbij SABAM aan een buitenlandse auteursvereniging opdracht geeft om op haar grondgebied auteursrechten voor de leden van SABAM te innen en waarbij SABAM, omgekeerd, de rechten voor de buitenlandse vereniging in België int.

WIPO: World Intellectual Property Organization. De wereldorganisatie voor de intellectuele eigendom is een gespecialiseerde instelling van de Verenigde Naties, die in 1967 werd opgericht. Zij heeft tot taak een evenwichtig en toegankelijk internationaal systeem inzake intellectuele eigendom tot stand te brengen dat creativiteit vergoedt, innovatie stimuleert en bijdraagt tot economische ontwikkeling zonder afbreuk te doen aan het algemeen belang. Zij bevordert wereldwijd de bescherming van intellectuele eigendom dankzij samenwerking tussen staten en met andere internationale organisaties. Het hoofdkwartier bevindt zich in Genève (Zwitserland).